

רזבי נחמן

לזכרון נצח מורינו רבי ישראל בער אודסר, זצ"ל

סיפור השבוע

השמטות

ש (ליה) מהצדיק רבי יצחק לייב הגדול, תלמיד רבנו ז"ל, שהיה מקדם בעל מופת גדול, שהיה משתמש בקבלה מעשית והיה מפרסם גדול בעולם, ושמע הרב הצדיק רבי נחום מטשאנקאביל, ונסע בדרכו דרך הרב ר' יצחק לייב הנ"ל, והפילו לירידה גדולה. ותכף נסע רבנו ז"ל להדריך הנה, ועבר על יד ר' יצחק לייב הנ"ל ואמר רבנו ז"ל לעצמו: "א קונץ יענעם אראפ צו נוארפען? א קונץ יענעם אויף צו הייבען!" **נאם זו חכמה להפיל אדם לירידה? להעלות אדם מיירידה, זוהי חכמה!** והשתטח הר"ר יצחק לייב הנ"ל לפני רבנו ז"ל שיקרבו, וקרבו רבנו ז"ל בתנאי שלא יעשה עוד מופתים, ושכל השנה הזאת יסע אתו למקומות שהיה נוסע ומראה מופתים, ויאמר שהוא אינו רבי, וכן עשה, ותמיד הראה רק על רבנו שהוא רבי.

ש ופעם אחת היה רבנו ז"ל בדרכו, והגיע עת המנחה ולא היה מים, והיה מצטער מזה. ענה הר"ר יצחק לייב לרבנו ז"ל, שיתן לו רשות ועשה עגול עם המטה שלו ויהיה מעק-מים, ונתן לו רשות ועשה מעין, וטבל עצמו רבנו ז"ל, ורצה הוא גם-כן לטבל אמר לו רבנו ז"ל: "דו נישט!" **נאם לא!** (ומספרים מעשה כזה על הבעל-שם טוב, שעדין סמוך למעוזבו, יש בנך של הבעל-שם-טוב.) ...

כי האדם עץ השדה ...

המחלקת מגביה ומרים את האדם, כי האדם עץ השדה. והנה עץ המנח על הארץ, אי אפשר לו להגביה את עצמו כי אם על-ידי שבאין עליו מים שוטפין, אזי המים מרימין ונושאים את העץ, והמחלקת נקרא מים, כמו שכתוב (תהלים פח): סבוגי כמים כל היום, הקיפו עליו יחד. (לקוטי מוהר"ן - סימן קסא)

ומלכות, ועל-כן שם בהממון עקר הנסיון של הגאות והכבוד, שכולל כל המדות, כמבאר בפנים, כי הוא בבחינת פת-עין, שנגד זה ניקא יש בחינת קלפת נגה, ששם עקר הנסיון והבחירה. (הלכות ערלה ה, אות ז לפי אוצר היקרא - ממון ופרנסה, אות סד)

תמים תהיה עם ה' אלקיך

עקר השלמות היא רק אמונה לבד. ועל-כן נקראת האמונה תמימות בחינת תמים תהיה עם ה' אלקיך כי האמונה היא תמימה ושלמה בתכלית השלמות כי כל הדברים יגיעים לא יוכל איש לדבר לא תשבע עין לראות ולא תמלא און משמע וכי. וגם אם יאמר החכם לדעת לא יוכל למצא.

ועל-כן אין שלמות להדעת והתורה כי אם על-ידי אמונה. כי אי אפשר להשיג בהדעת שום דבר בשלמות כי אם על-ידי האמונה כי מאחר שהוא מאמין בה' יתברך ובמצותיו יתברך באמונה שלמה הוא שלם בתכלית השלמות כי האמונה היא בלתי גבול כי הוא מאמין בהאמת שהוא עד אין סוף אף-על-פי שאי אפשר להשיגו בדעת בשום אופן אבל האמונה מקפת הכל עד אין סוף ותכלית.

ועל-כן צריכין שתהיה האמונה בשלמות בלי שום מום ופגם כלל בבחינת בלך לפה רעיתי ומום אין בך ואז זוכה להשיג על-ידי זה דעת גדול. כי על-ידי שלמות אמונה זוכין לדעת. (הלכות בכור בהמה שהורה ג, אות י)

מי האיש הירא ורך הלבב

על-ידי חלישות הלב נופלין פחדים עליו. כי עקר הגבורה הוא בלב. ורפי הלבבות הם מתפחדים. וזה שכתוב: "איש הירא ורך הלבב" ופרש רש"י הירא וכי פי על-ידי רך לבב הוא מתירא. (קצור לקוטי מוהר"ן - סימן מג)

שפטים

* מתוך ספר לקוטי הלכות *

לבלתי רום לבבו מאחיו

עקר שבירת הגאות הוא בכסף וממון, שהוא עשירות, שהוא בחינת מלכות, כי עקר הממשלה והגדלה הוא אצל העשיר, כי הכל צריכין אליו. ועל-כן הוא צריך לזהר ביותר מגאות, כמו שכתוב: "השמר לך וכי וכסף וזהב ירבה לך וכל אשר לך ירבה, ורם לבבך ושכחת וכי", כי עקר הגאות וההתנשאות הוא בענין הממון והחפצים של האדם, כנראה בחוש, שמקטן ועד גדול רבם אוכדים עולמם על-ידי תאות ממון, והעקר על-ידי הגאות והכבוד, על-ידי שכל אחד רוצה להתנהג למעלה ממה שיש לו, עד שהרבה אוכדים עולמם על-ידי זה, כמבאר בפנים.

ועל-כן הזהירה התורה הקדושה על המלך שלא ירבה לו כסף וזהב, לבלתי רום לבבו מאחיו, כי עקר אחיזת הגאות ביותר הוא בממון, כי הממון והעשירות הוא בחינת מלכות, שהוא בחינת פת-עין, וכל גונין אתחזן בה, כידוע.

ועל-כן הפסוק יענה את הכל, כי כל החפצים שבעולם נמשכין מהגונין על-אין, שהם בחינת המדות, וכלם כלולים בבת-עין, שהוא בחינת עשירות

כל מה שמתגדל ומתפאר שם הצדיק יותר מתגדל ומתפאר שם השם יתברך ביותר. (קל"ב ב, יז)

לראות באב"ש הנחל

= אכילה (חלק א') =

עצבות ומרה שחורה היא בחינת עפרוריות שנופל על לב איש הישראלי, שעל-ידי זה אין יכול הלב לבער ולהתלהב להשם יתברך. ומנהיגי הדור האמתיים הם מנשכין ברוחם הקדוש ומנפחים העפרוריות שהיא המרה שחורה מלב ישראל, ועל-ידי זה הם מלהיבים לכוונת ישראל להשם יתברך (שם).

... ובכן יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו, שיאירו עלינו זכות וכן הצדיקו אמת, ונזכה על-ידם לשמחה שלמה. וזכחם הגדול ינשבו עלינו ברוחם הקדוש, וינערו ויטירו מלכבנו כל מיני מרה שחורה ועצבות, וכל מיני עפרוריות וכבודות הנופלים על לבנו, עד שנפנה להתלהב ולבער אליך באמת.

עורנו וזכנו ברחמיך הרבים, שינשבו ברוחם הקדוש על כל אחד ואחד מאתנו, עמך בית ישראל רוח קדשה וטהרה, באופן שנופנה לשמחה שלמה באמת כרצונך הטוב, עד שיקבע ויתלהב לב של כל אחד ואחד אליך תתברך לנצח, בתשוקה גדולה ובהתלהבות נמרץ בהדרגה ובמדה פראי לכל אחד ואחד לפי בחינתו באמת, באשר אתה לבד ידעת כל זה, פי אין מי שיודע לכן זאת פי אם אתה לבד, עד שנופנה כלנו עמך בית ישראל לבא דכל עלמא, שכל אחד ואחד מישראל עם סגלה, עם הנבחר מכל העמים, יהיה נעשה לב למקום שצריך להיות שם בבחינת לב, וכלנו באחד נתדבק אליך ונתלהב אליך באמת, עד שנופנה להכלל בך באמת לעולמי עד ולנצח נצחים.

ויקום בנו מקרא שכתוב, ואתם הדובקים בה' אלקיכם חיים כלכם היום. מעתה ועד עולם, אמן נצח סלה ועד:
(לקוטי תפילות ב' - מתוך תפילה ט')

פתו של ר' ישראל ספרה, שהרופאים הגיעו לביתם והתפלאו ולא הבינו כיצד ר' ישראל יכול להתקים, מאחר שהיה רגיל לאכל כל יום רק כזית לחם עם שמן זית, פעם בבקר ופעם בערב.

ר' ישראל ספר, שבישיבתו היו מחלקים ג' פעמים בשבוע עוף בכדי שיהיה פח לעבד את השם, אך הוא לא רצה לאכל כי הוא צריך פה' כדי להתפלל. וספר, שהיה אוכל לחם ושונה תה ומים - מה שמכרה, ונפל מזה כמה פעמים, ואמר: "וגם על זה אני צריך לעשות תשובה". והיה נראה שמספר זאת כדי לרמוז להתחזק בפרשות, כי ספר זאת לבחורים מחוץ לארץ שהיו מפנקים במוותרות, ורצה לחונכם ללכת בכונן התכלית. **אבל** אחר זמן היה מחזק כמה צעירים מהם, שיאכלו טוב כדי שיהיה להם פח לעבד את השם, שהתריסה בענן פרישות האכל וכולה להיות מניעה גדולה ובלבול לעבודת השם. וזקן בחור ישיבה שהצטער מרובי האכל אשר גורם מניעה לעבודת השם, והזכיר מה שמוכא בגמרא, שהלל אמר לעת האכל: "בוא נגמל חסד עם נפשי וכי..."

פעם ר' ישראל בקש מאחד החברים להביא לו מרק עגבניות, וכשהביא לו, אבל ר' ישראל ובקש שוב ושוב עוד מנה. לאחר שאכל הרבה מהמרק, התחיל לכווץ ולהצטער מאד, ואמר בבכיה: "אוי, רבוננו של עולמו! מה עשיתי! נפילתי בתאוות אכילה", והצטער עד מאד, ותכף אחר-כך אמר: "טוב, עשיתי תשובה, עכשו צריכים לחזור אל השמחה", כמרמז בזה אל החבר את דרכי התשובה. (וינין בסוף ערך תפילה ט')

אחר שיחתו של ר' ישראל שבה דבר מגנות הבלי עולם הזה, התעורר אחד מהחברים ואמר קובלנא לר' ישראל, שקשה לו להתגבר בענין רבוי השנה. אמר לו ר' ישראל: "בנדאי, הגוף רוצה לאכל ולישן וכי..."

אחד מהחברים אכל יותר מדי בארוחת הצהריים, והלך לשון בחדר הסמוך לר' ישראל, אשר היה קיר מפריד ביניהם עם חלון למעלה, ותכף בשרצה החבר לישן, ר' ישראל צעק לו מהדרו הסמוך, על מנת שיתגבר לא לישון, למרות שהיה עיף מאכילתו.

אחד שאל את ר' ישראל אם טוב להתענות, ור' ישראל השיב בחיוב, ואחר-כך שאל אותו אם הוא צריך להתענות, והשיב: "רבנו הקדוש גלה לנו שאכילה בקדשה יותר גבוהה מתענית".

אחד החברים שהיה קצת חלש, אכל פעם לפניו בתחלת התקרבותו, ור' ישראל היה עוצם את עיניו בדבקות להשם יתברך ושמחה. וכשאותו חבר הפסיק לאכל והתחיל להתבודד, תכף שאל אותו ר' ישראל בעצימת עינים אם הוא אוכל, ואמר לו: "אין לך פח לעמוד על הרגלים. בשביל לעבד את השם צריכים הרבה פח".

אותו חבר אמר לו פעם, שקשה לו לכן המדה באכילה, ור' ישראל אמר לו: "אשרך שאתה אוהו בזה! אני גם רוצה!" הוסיף, שבשביל זה צריך תפלה. ותתבונן מה בין ר' ישראל לבין המפרסמים, שדרכו של ר' ישראל - להקטין את עצמו כל-כך לפני הפחות שבפחותים על-מנת להכניס בו דעת ויראת-שמים וכי... ולא כמו ספור שנשמע על מפרסם אחד, שאחד מתלמידיו שאלו אם הוא יכול ללמד רק חלק מהרש"י של הפרשה ביום ששי, ובימי ששי של השנה הבאה ילמד רק את החלק השני כדי להשלים, והשיב אותו מפרסם: אני לא מבין, אני מספיק כל יום ששי כל הפרשה וגם הזהר והגמרא וכי... צא וראה מה בין זה לזה, שאחד אומר 'מה אני? ואחד 'אני ואני'...

את היום

קיום התורה

ותכריח עצמך הרבה ללמד ספריו בכל יום יום, מעט או הרבה, ותמצא מרגוע לבפשך. והעקר שתבטל דעתך נגד דעת רבנו הקדוש והנשגב וצ"ל. (אב"י בתל א, מכתב נ"ח)

ואי אפשר לדלג ולקפץ על הגיהנם - שהוא זה העולם, כי אם על-ידי גדל פח הצדיק האמת, וספריו הקדושים, ועצותיו העמקות והתמימות והפשטות מאד, לכל אחד ואחד, בכל מקום ובכל זמן. לקשר נפשותינו לה' יתברך בחוותם על לבו. (ח"א - מכתב ס"ה)

לכן הנני פונה אליך מעמק לבי להעמידך על החוב הקדוש המוטל עליך - לחשב מחשבות עמקות ותחבולות עצומות בתשובה גדולה עד כלות הנפש, להתגבר ולהתאמץ ברצון חזק מאד לכסף ולהשתוקק ולהתגעגע בכלות הנפש להגות בספריו הקדושים בכל יום יום, לראות אורות החודשות הנוראות שבהם, עד שיכנס הריחות טובות מהדבורים הקדושים בלבבך לקיום ולמעשה, שזה, זה העקר והתכלית. (שם)